

**U zaštitu spomenika kulture na sjeveru
Istre usmjeren 1,1 milijun eura Str. » 26.**

Dug prema povijesti, prema
kulturnoj baštini, ali najviše
prema precima

GORDANA CALIC SVERKO

PET GODINA U zaštitu spomenika kulture na sjeveru Istre usmjeren 1,1 milijun eura

Dug prema povijesti, prema kulturnoj baštini, ali najviše prema precima

Ministrica kulture uskoro će posjetiti Buzet te zajedno sa župnicima obići sva zdanja na kojima se radi, najavio je gradonačelnik Kajin. Kazao je također kako je činjenica da će neki radovi kao na primjer u ročkoj crkvi sv. Bartola trajati barem još pet godina

Gordana ČALIĆ ŠVERKO

BUZET » Za zaštitu spomenika kulture na području Grada Buzeta 2021. godine bilo je osigurano 20.439 eura, godinu dana kasnije 184.694 eura, prethodne godine 162.483 eura, a prošle godine 172.415 eura.

- U ovoj godini osigurano je 282.000 eura, tako da dolazimo sveukupno do cifre od oko 822.000 eura, sredstava gradskog i županijskog proračuna, a ponajviše resornog ministarstva. Kada bi tome pridodali donacije, primjerice za kapelicu u Roču, sigurno dolazimo na 1,1 milijun eura koliko je u pet u godinu usmjereno u zaštitu sakralne i povijesne baštine, istaknuo je gradonačelnik Buzeta Damir Kajin, na konferenciji za novinare na kojoj je sudjelovao i predsjednik Povjerenstva za zaštitu spomenika Matija Nežić.

Više od 40 crkava

Govoreći o ovogodišnjim ulaganjima, Kajin je naglasio kako je njima obuhvaćena instalacija gromobrana na starogradskoj crkvi sv. Jurja, druga faza izrade snimke, odnosno 3D izmjere i konzervatorske podloge za zidine Starograda Buzeta, prva faza radova na pročelju župne crkve u Buzetu, prva faza sanacije crkve na Vrhu, restauracija portreta kanonika Petra Flega, kao i nastavak konzervatorsko-restauratorskih radova na štukodekoracijama i zidnim oslicima župne crkve sv. Bartola u Roču.

- Ministrica kulture uskoro će posjetiti Buzet te zajedno sa župnicima obići sva zdanja na kojima se radi, najavio je Kajin. Kazao je također kako je činjenica da će neki radovi kao na primjer u ročkoj crkvi sv. Bartola trajati barem još pet godina jer tamo se, kazao je, sve radi sa sklapelima i pincetom, a sada će se testirati nova laserska tehnologija u čišćenju oslika na poljima svoda svetišta koji su premazani s nekoliko slojeva vapnenog naliča. Trebalo bi to biti pilot projekt za cijelu Hrvatsku, najavio je

U ročkoj crkvi sv. Bartola, nastavak radova na štukodekoracijama i zidnim oslicima

buzetski gradonačelnik.

Kajin je istaknuo kako je to dug prema povijesti, prema kulturnoj baštini, ali ponajviše prema precima i onome što su bili, kršćani koji su gradili ta zdanja jer su u njima pronalazili neki mir, utjehu i tražili Božju riječ.

- Na Buzeštini je više od 40 crkava. Sve obnoviti i to odjednom, to je nemoguće, taman da imaš svake godine na dispoziciji cjelokupni državni proračun nadležnog ministarstva. Jasno je da nikoga ne želimo zapostaviti, ali treba shvatiti da su to sredstva koja dolaze sa strane. Preostaju nam velika crkvena zdanja koja treba urediti, crkva u Sovinjak, u Svetom Duhu, u Črnici, Saležu, Strani, blizu Blatne Vasi..., to su sve remek djela onoga vremena. Kada čovjek vidi koliko su muke i truda istarski težaci uložili u te crkve to jednostavno nas čini danas ponosnim i sretnim. Mi se možemo diviti i Veneciji i Firenci, ali je red da prije svega poštuju svoje, poručio je Kajin.

Na lokalnoj razini, kazao je,

nema ideologije. - Ili možeš ili ne možeš, ili tvoj grad doživljava promijene ili ne, ili se radi, gradi ili sve stoji na mjestu, a mislim da Buzet itekako sa više od 20 milijuna eura ulaganja u nepune četiri godine, a u ovoj godini još 10 milijuna, za sebe može reći da ne stoji, ocijenio je Kajin.

Predsjednik Povjerenstva za zaštitu spomenika Matija Nežić istaknuo je da je prošle godine na sjednici Povjerenstva donesen plan za prijavu projekata na javni poziv Ministarstva kulture. S obzirom da je projekata mnogo, sagledani su prioriteti, povijesna vrijednost te je dogovoreno tko bi za što tražio sredstva.

Grad Buzet nastavio bi s radovima na starogradskoj crkvi sv. Jurja na kojoj treba postaviti gromobran. Crkva se nalazi na najvišoj koti Starograda Buzeta i samim time je najizloženija.

Nastavit će se i sa snimanjem buzetških gradskih bedema. Lani je bilo snimljeno pola, a sada će preostalo. Bitno je reći, naglasio je Nežić, da se snimaju i podzidi ispod bedema jer je to cijeli jedan sustav koji funkcionira zajedno. Snimanje se izvodi najsuvremenijom 3D tehnologijom koja omogućava visoku rezoluciju, a biti će to osnova za izradu glavnog projekta sanacije. Započeto je i radom na konzervatorskom elaboratu za zidine, što je također neophodno za fazu projektiranja.

- Vjerujem da će se kroz izradu konzervatorskog elaborata, prikupljanjem povijesnih informacija, a temeljem snimaka, moći doći do zanimljivih zaključaka o fazama nastanka bedema, odnosno samog

Matija Nežić i Damir Kajin

grada. Bedemi su u prošlosti bili sanirani u više navrata, međutim kako nije bilo sredstava, nikada se nije pristupilo jednom kvalitetnom projektu kakvog su priželjkivali iz tada nadležnog Konzervatorskog odjela u Rijeci. To je pokušavao napraviti još pokojni mr.sc. Božo Jakovljević dok je bio na čelu SIŽ-a kulture, no sukladno sredstvima radilo se na točkastim intervencijama ovisno o opasnosti od urušavanja. Sustav gradskih bedema sa svojim podzidima i vrtovima neiskorišten je potencijal starogradske jezgre, riječ je o baroknim vrtovima koji su funkcionirali zajedno sa palačama, a danas ih je tek manji dio obrađen. Tu je i šetnica sa drvoredom, vrlo vrijednim zelenim urbanim ambijentom kojeg treba valorizirati, naglasio je Nežić.

Obnova župne crkve u Buzetu također je dugogodišnji program, unazad par godina fazno se radilo na preslagivanju svih krovova, glavnog broda, bočnih krovova i krova iznad sakristije. Nositelj programa je Župa Buzet, a osim

“Na Buzeštini je više od četrdeset crkava. Sve obnoviti i to odjednom, to je nemoguće, taman da imaš svake godine na dispoziciji cjelokupni državni proračun nadležnog ministarstva. Jasno je da nikoga ne želimo zapostaviti, ali treba shvatiti da su to sredstva koja dolaze sa strane

Damir Kajin

Grada Buzeta i Ministarstva kulture uključila se i Biskupija. Lani je izrađena projektna dokumentacija za sanaciju pročelja, a ove bi se godine odradila prva faza sa sredstvima koje je dodijelilo resorno ministarstvo.

- Župna crkva u Vrhu već godinama nije obnavljana i pojavile su se ozbiljnije pukotine.

OVOGODIŠNJA ULAGANJA

Govoreći o ovogodišnjim ulaganjima, Kajin je naglasio kako je njima obuhvaćena instalacija gromobrana na starogradskoj crkvi sv. Jurja, druga faza izrade snimke, odnosno 3D izmjere i konzervatorske podloge za zidine Starograda Buzeta, prva faza radova na pročelju župne crkve u Buzetu, prva faza sanacije crkve na Vrhu, restauracija portreta kanonika Petra Flega, kao i nastavak konzervatorsko-restauratorskih radova na štukodekoracijama i zidnim oslicima župne crkve sv. Bartola u Roču

Još je bivši župnik napravio projektnu dokumentaciju za sanaciju. Novi župnik htio je započeti s radovima tako da se tražilo sredstva da bi se započelo sa sanacijom temelja i zidova uglavnom u dijelu prezbiterija gdje su pukotine najizraženije, naglasio je Nežić.

Najosjetljivija baština

Crkva sv. Bartola u Roču objekt je koji je više godina u programu Hrvatskog restauratorskog zavoda. Prošle godine dovršena je restauracija bogato dekoriranog stropa, a ove godine će se radovima zahvatiti trijumfalni luk i zidovi pjevališta. Radovi na zidnim slikama u prezbiteriju do sada su provodeni kao projekt Povjerenstva uz potporu Istarske županije. Veseli, kazao je Nežić, da će se od ove godine priključiti i Ministarstvo kulture kroz program HRZ-a. U crkvi su dakle dva ozbiljna radilišta, izmješten je dio inventara te je njeno funkcioniranje otežano. Strop sjevernog broda u vrlo je lošem stanju uslijed čega je lani došlo do otpadanja dijelova žbuke, a sredstva za popravak dodijeljena su kao hitna intervencija.

Osim radova na nepokretnim kulturnim dobrima, nekoliko je programa na pokretninama, to su uglavnom sakralne umjetnine, slike i drvene skulpture, kroz programe Hrvatskog restauratorskog zavoda. - Zaista smo jako zahvalni što sudjeluje u zaštiti najosjetljivije baštine, jer materijali poput drva, platna..., najviše su osjetljivi na zub vremena, naglasio je Nežić.

Zadnjih nekoliko godina HRZ je kompletno obnovio inventar crkve na Senju, Svetom Ivanu, nekoliko slika iz muzejskog fundusa, a izvedeni su i konzervatorsko-restauratorski radovi na dvjema štafelajnim slikama »Vizija sv. Antuna Padovanskog« i »Ekstaza sv. Franje Ksaverskog« sa bočnih zidova glavnog broda župne crkve sv. Bartola u Roču koje su pohranjene u prostoru HRZ-a do završetka konzervatorsko-restauratorskih radova u glavnom brodu crkve, kada će biti vraćene na izvorno mjesto.

Zidni oslik crkve sv. Bartola u Roču